

MEMÒRIA SOBRE L'ADQUISICIÓ DE LA PINTURA LA FUGIDA A EGIPTO, DE FRANCESC PLA I DURAN "EL VIGATÀ", REALITZADA CAP EL 1780

L'empresa SETDART, SL ha ofert al Departament de Cultura l'obra següent:

Pintura La Fugida a Egipte
Francesc Pla i Duran, "el Vigatà"
(Vic, 1743 – Barcelona, 1805)
Cap al 1780
Tremp sobre tela
167,5 x 109,5 cm

Historia i context de l'obra

La pintura és atribuïda a Francesc Pla i Duran, conegut amb el sobrenom d' "el Vigatà", per la ciutat on va néixer. Es tracta d'una obra coneguda d'aquest pintor català, un dels artistes més sol·licitats a l'hora de fer els interiors de les cases de la burgesia (una classe emergent i amb protagonisme social al darrer quart del segle XVIII). A més, l'autor té un estil bastant característic, pel tipus de pinzellada solta, ràpida i enèrgica, rupturista amb els criteris acadèmics d'aquella època.

S'hi representa l'escena de la Fugida a Egipte, un episodi citat a l'evangeli de sant Mateu (Mt. 2:13-15). Un àngel s'apareix a sant Josep en somnis, li diu que agafi el seu Fill i la Mare, i marxin cap a Egipte per fugir d'Herodes; després tornarien i compliren amb la profecia d'Osees (Os. 11:1). Típicament amb aquesta iconografia, on apareix la Sagrada Família (sant Josep, Maria i un nen Jesús recent nascut) enmig d'un paisatge. Sant Josep està dempeus, lleugerament girat cap a l'esquerra, atent a la mula que està menant, vesteix túnica i mantell, calça polaines i porta un cabàs a l'esquena amb les eines de fuster. Als lloms de la mula, de color grisenc, va asseguda la Mare de Déu, vesteix també túnica i mantell, més un mocador pel cap (i un barret que du lligat a l'esquena, per protegir-se del sol), calça sandàlies i porta el nadó als braços, ben tapat, mentre aquest dorm. A la part superior hi ha dos àngels, que guien i protegeixen el viatge de la Sagrada Família. Tot això enmig d'un paisatge, amb turons de fons, on es distingeix poca vegetació, més enllà de dues palmeres i algunes herbes al terra.

Cal vincular aquesta tela a una sèrie pictòrica formada per 14 pintures, 13 de les quals es troben al Museu Nacional d'Art de Catalunya. Totes conserven el marc original amb pintura marbrejada (que imita la textura i les vetes dels marbres). Les imatges d'aquesta sèrie foren publicades per Santiago Alcolea i Gil l'any 1987 al llibre *La pintura catalana del segle XVIII. Un cicle de Francesc Pla, el Vigatà*. El primer d'esmentar el conjunt fou Rafael Benet l'any 1958, el qual afirmava, a partir d'una "tradició oral", que la procedència de la sèrie era una casa indeterminada de Lloret de Mar. L'ingrés de 12 teles al Museu Nacional es produeix l'any 1997 per una donació de l'empresa Girbau SA a la Generalitat. La 13ena fou adquirida el passat setembre de 2022 a la casa de subhastes Subarna de Barcelona.

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei de Museus i Protecció de Béns Mobles

Es tracta d'una obra molt interessant. La qualitat de la tela, la segura atribució al pintor de la burgesia catalana de finals del segle XVIII i el fet de poder completar el conjunt que es conserva al Museu Nacional, són raons que justifiquen la seva compra, al marge de què reforçaria el fons d'art d'època barroca de qualsevol museu català de titularitat pública.

L'estat general de l'obra és bo i la destinació més indicada és el Museu Nacional d'Art de Catalunya.

Atès l'interès de l'obra, es creu convenient adquirir-la per tal que passi a formar part del fons patrimonial de la Generalitat de Catalunya. L'adquisició compta amb l'informe favorable de la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Cultural de Catalunya, així com el seu preu, que es pot considerar raonable.

